

EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 13.8.2014.
COM(2014) 501 final

IZVJEŠĆE KOMISIJE EUROPSKOM PARLAMENTU I VIJEĆU

**Godišnje izvješće za 2014. o razvojnoj politici i politici vanjske pomoći Europske unije i
njihovoj provedbi u 2013.**

{SWD(2014) 258 final}

**Globalna odgovornost
Globalna solidarnost
Globalne vrijednosti**

Pomoć državama i ljudima kojima je pomoć najpotrebnija

Razvojna politika Europske unije (EU) nikada nije bila važnija ni djelotvornija. Njome se uspješno šire europske vrijednosti diljem svijeta koji se brzo mijenja čime se jača utjecaj EU-a te poštovanje prema EU-u. Osim toga, što je najvažnije, tom se politikom značajno pridonosi najvažnijem cilju iskorjenjivanja ekstremnog siromaštva zauvijek.

EU je u 2013. nastavio pružati političku i financijsku potporu razvoju u cijelom svijetu. Velik iznos sredstava, 14,86 milijardi EUR, izdvojio je za vanjsku razvojnu pomoć. U skladu s Planom za promjenu¹ – nacrtom Komisije za razvojnu politiku s velikim učinkom koja je usmjerena na pomoć državama i ljudima kojima je pomoć najpotrebnija – države s niskim prihodima i najmanje razvijene države glavni su korisnici te pomoći.

EU i njegovih 28 država članica zajedno su najveći svjetski donatori pomoći. Priznajemo da bismo mogli učiniti više – posebno ako želimo ostvariti svoj zajednički cilj davanja 0,7 % bruto nacionalnog dohotka (BND) EU-a za razvoj do 2015. Također shvaćamo da je razvojna suradnja puno više od novca. Ponosni smo na dosad pruženu pomoć zemljama u razvoju, koju je podržalo više od 80 % europskih građana,² gdje je posebno velik naglasak stavljen na siromaštvo. Međutim, to podrazumijeva i opredijeljenost prepuštanju vodstva partnerskim državama i što učinkovitiju dostavu pomoći.

Uspostava financijske osnove za razvoj

U prosincu 2013. Europski parlament odobrio je financijske instrumente za vanjsko djelovanje EU-a³ za 2014. – 2020. Središnji je element tog paketa u pogledu razvoja ostvarenje cilja suzbijanja globalnog siromaštva i osiguranje da naše partnerske države same predvode svoj razvoj.

U Višegodišnjem financijskom okviru (VFO) politički prioriteti EU-a za razdoblje od 2014. do 2020. pretvoreni su u financijske uvjete i u njemu se određuje način potrošnje dogovorenih iznosa u području vanjskog djelovanja, uključujući razvoj. EU će svoj rad s vanjskim partnerima usmjeriti na četiri posebna prioriteta politike: proširenje, susjedstvo, suradnju sa strateškim partnerima i razvojnu suradnju.

Ukupan dogovoreni iznos za instrumente financiranja vanjskog djelovanja iznosi nešto više od 51,4 milijarde EUR za razdoblje 2014. – 2020. Dodatnih 30,5 milijardi EUR stavit će se na raspolaganje za suradnju sa Skupinom afričkih, karipskih i pacifičkih država (ACP) i s prekomorskim zemljama i teritorijima (OCT) u okviru 11. europskog razvojnog fonda, koji nije dio proračuna EU-a.

¹ COM(2011) 637 završna verzija, 13.10.2011.

² Posebni Eurobarometar 405 „Razvojna pomoć EU-a i Milenijski ciljevi”

http://ec.europa.eu/public_opinion/archives/ebs/ebs_405_en.pdf

³ http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-13-1134_en.htm

Europski parlament sudjelovat će u određivanju prioriteta za vanjsku suradnju EU-a prije programiranja financijskih instrumenata za vanjsko djelovanje. Glavna će značajka također biti bolja koordinacija između EU-a i država članica radi ostvarivanja najvećeg mogućeg učinka i vidljivosti – posebno putem zajedničkog programiranja pomoći.

EU također sve više koristi inovativne izvore financiranja razvoja, uključujući mehanizme za spajanje sredstava i sredstva iz privatnog sektora.

Provedba Plana za promjenu

Zbog potrebe da na najbolji mogući način iskoristi našu vanjsku razvojnu pomoć, Europska komisija predvodila je promjenu razvojne politike. U 2013. smo se više usredotočili na ostvarivanje glavnog cilja suzbijanja ekstremnog siromaštva u cijelom svijetu unutar jedne generacije.

Ulaganje u našu budućnost

Svijet se brzo mijenja, posebno svijet u razvoju. Globalni BDP povećao se za jednu trećinu od 2000., a to su povećanje predvodile zemlje u razvoju, u kojima je ostvareno 70 % svjetskog rasta u posljednjih deset godina. BDP Subsaharske Afrike povećao se za 84 % od 2000. Afrika je sada kontinent s najvećom stopom rasta i najmlađim stanovništvom.

Uslijed toga došlo je do značajnog premještanja globalnog utjecaja i tržišta iz razvijenog svijeta prema državama u nastanku i najmanje razvijenim državama. Prije pedeset godina, nova gospodarstva i gospodarstva u razvoju činila su samo 25 % globalnog BDP-a. Danas taj broj iznosi 50 % i vjerojatno će u sljedećem desetljeću premašiti 66 %. Na temelju te dobre vijesti može se zaključiti da se razvojna suradnja ne sastoji samo od solidarnosti: ona obuhvaća i ulaganja u bolju budućnost od koje svi imaju koristi.

EU je u 2013. radio na provedbi preporuka politike utvrđenih u Planu za promjenu i na suočavanju s razvojnim izazovima s kojima se suočavamo, s posebnim naglaskom na najsiriromašnije države svijeta i njihove građane te područja kojima EU jasno može dodati vrijednost.

Dobro upravljanje, uključujući poštovanje ljudskih prava, demokraciju i vladavinu prava, te potpora za održiv i uključiv rast na temelju pokretača kao što su održiva poljoprivreda i održiva energija, dva su skupa povezanih stupova prioriteta politika koji se uzajamno podupiru i na kojima se zasniva Plan za promjenu.

U 2013. je organizirano detaljno praćenje programiranja unutar država kako bi se osiguralo da je djelovanje EU-a usmjereno na najviše tri glavna sektora u kojima se odražavaju ti prioriteti politika. Osim toga, Planom za promjenu obvezali smo se osigurati barem 20 % vanjske razvojne pomoći EU-a za podupiranje socijalne uključenosti i ljudskog razvoja te pažljivo pratiti financiranje borbe protiv klimatskih promjena. Planovi za zajedničko programiranje s državama članicama EU-a i drugim donatorima provodili su se u više od 40 država u cijelom svijetu i uključuju nekoliko nestabilnih država.

Uključiv i održiv rast

Neuhranjenost je uzrok barem jedne trećine svih smrti djece u zemljama u razvoju i glavni uzrok smrti 20 % majki. EU je u 2013. pojačao napore u borbi protiv gladi, nesigurnosti hrane i neuhranjenosti putem novog prijedloga politike koji je utvrđen u Komunikaciji Komisije „Poboljšanje prehrane majki i djece u okviru vanjske pomoći: okvir politike EU-a”. On je predstavljen na sastanku Pokreta za poboljšanje prehrane (SUN): globalna platforma za rješavanje problema neuhranjenosti koji je održan u ožujku u Bruxellesu. Cilj je Komisije poboljšati prehranu majki i djece u cilju smanjenja smrtnosti i bolesti te ukloniti prepreke rastu i razvoju koje su posljedica neuhranjenosti. U središtu je naše politike izdvojiti 3,5 milijuna EUR kao pomoć za smanjenje broja zakržljale djece za sedam milijuna do 2025.

Kambodža povećava izvoz riže

EU je podržao razvoj MSP-ova u **Kambodži** pomoću 8,6 milijuna EUR uložених u Fond više donatora kojim upravlja Međunarodna financijska korporacija. Programom, kojem najveći doprinos daje EU, povećava se konkurentnost MSP-ova u sektoru riže. To uključuje poboljšanje sposobnosti za ljuštenje riže u državi te potporu marketingu kambodžanske riže koja je osvojila nagradu „Najbolja riža na svijetu” za 2012. i 2013. Uslijed toga, vrijednost i količina izvoza povećala se više nego dvostruko u 2013.

Oko 1,4 milijarde ljudi u cijelom svijetu nemaju pristup električnoj energiji, a gotovo tri milijarde ljudi oslanja se za kuhanje i grijanje na kruta goriva, kao što su tradicionalna biomasa i ugljen. U okviru posvećenosti inicijativi UN-a Održiva energija za sve (SE4ALL), EU si je odredio cilj omogućavanja pristupa održivoj energiji za 500 milijuna ljudi do 2030. i dodijelio je sredstva za koordinaciju, širenje i praćenje tog globalnog napora u razdoblju od tri godine.

EU je u 2013. podržao projekte proizvodnje energije u zemljama u razvoju putem svojih instrumenata za spajanje bespovratnih sredstava za razvoj s drugim instrumentima kapitala. U Subsaharskoj Africi izdvojeno je 400 milijuna EUR u okviru Zaklade za infrastrukturu EU-a i Afrike (ITF) čime je potaknuto barem 4 milijarde EUR značajnih ulaganja. Za pomoć partnerskim državama u razradi i razvoju njihovih politika kako bi mogle privući nužna privatna ulaganja za razvoj održivog energetskog sektora dostupne su inicijative kao što je Instrument EU-a za tehničku pomoć u vrijednosti od 80 milijuna EUR.

Stopa zaposlenosti za globalno stanovništvo radne dobi povećala se između 2007. i 2012. sa 60,3 na 61,3 %. U cilju promicanja uključivog rasta kojim se najsiriomašnjima omogućuje sudjelovanje u profitabilnim aktivnostima EU je pružio pomoć 8,8 milijuna ljudi i, između 2004. i 2012., pomogao je osigurati tehničko i strukovno obrazovanje za 7,7 milijuna ljudi.

O migracijama se tijekom 2013. često govorilo. Komunikacija Komisije „Povećanje učinka migracije na razvoj”⁴ služila je kao osnova za zajedničko stajalište EU-a i država članica predstavljeno u okviru Dijaloga na visokoj razini o međunarodnoj migraciji i razvoju, koji je organizirala Opća skupština Ujedinjenih naroda 3. – 4. listopada. EU u svome stajalištu ističe da bi migracije trebalo priznati kao pokretače uključivog gospodarskog, društvenog i ekološkog razvoja i da su u strategijama razvoja migracije i mobilnost priznati kao „poticajni čimbenici” za razvoj.

Dobro upravljanje

⁴ COM(2013)0292

EU je u 2013. dalje napredovao u provedbi Plana djelovanja EU-a za ljudska prava i demokraciju⁵. Nastavio je aktivno podržavati organizacije civilnog društva i održani su posebni razgovori o ljudskim pravima s više od 20 država. EU je provodio misije za promatranje izbora čiji je cilj promicati demokraciju i demokratizaciju, uključujući, na primjer u **Keniji, Pakistanu, Hondurasu i Maliju**.

U okviru Zajedničke sigurnosne i obrambene politike (ZSOP), EU je pokrenuo dvije nove misije: Misija EU-a za osposobljavanje u **Maliju** i Misija za pomoć na granicama u **Libiji**. Više od 7 000 civilnog i vojnog osoblja EU-a sudjelovalo je u 2013. u 12 civilnih misija i četiri vojne operacije.

Europska komisija i Visoka predstavnica za vanjske poslove i sigurnosnu politiku donijele su u prosincu 2013. zajedničku Komunikaciju „Sveobuhvatni pristup EU-a vanjskim sukobima i krizama”⁶ u cilju daljnjeg poboljšanja svojih napora usmjerenih na jačanje dosljednosti sveobuhvatnosti i učinkovitosti svog globalnog djelovanja.

Mir i stabilnost

Za održivi razvoj i iskorjenjivanje siromaštva potrebni su mir i sigurnost, i obrnuto. EU je na čelu napora za promicanje mira i stabilnosti, priznajući da učinkovito korištenje razvojne pomoći može biti nužan element u izgradnji dugotrajnih promjena.

Na primjer, **Mali** je bio jedan od prioriteta EU-a u 2013. U veljači se nastavilo s pružanjem razvojne pomoći toj afričkoj zemlji kada su vlasti u Maliju brzo donijele plan za tranziciju u cilju obnove demokracije i stabilnosti. Mobilizirano je nekih 250 milijuna EUR za zadovoljenje neposrednih potreba stanovništva Malija – s naglaskom na sigurnost hrane, vodu i sanitarne uvjete i nove prijedloge za ponovno pokretanje gospodarstva.

EU, Francuska i Mali organizirale su 2013. u Bruxellesu veliku međunarodnu donatorsku konferenciju „Zajedno za novi Mali”. Na konferenciji je osigurano ukupno 3,25 milijardi EUR za potporu razvojnim prioritetima Malija: odlučna mobilizacija potpore i solidarnosti s najviših razina u međunarodnoj zajednici.

Na međunarodnoj konferenciji o **Somaliji** koja je održana u Bruxellesu 16. rujna osigurano je dodatnih 650 milijuna EUR za potporu pozitivnom napretku te zemlje na putu ka ostvarenju stabilnosti i mira. Novim će se novčanim sredstvima osigurati pružanje osnovnih usluga kao što su zdravstvena skrb, čista voda i obrazovanje.

Konferencija o novom planu za Somaliju označila je prekretnicu u odnosima između EU-a i Somalije spojivši međunarodnu zajednicu i Somaliju u provedbi Plana za Somaliju, osiguranju potpore za njegovu provedbu i, prije svega, osiguranju posvećenosti svih stranaka tom novom političkom procesu. Kao najveći donator Somaliji, EU je između 2008. i 2013. donirao oko 521 milijun EUR. Neki od značajnih postignutih rezultata uključuju upis 40 000 djece u školu, dostavu čiste vode za pola milijuna ljudi i pružanje pomoći 70 000 ljudi za uzgoj stoke.

EU je potvrdio svoju dugotrajnu posvećenost potpori **Afganistanu** za vrijeme tranzicije i desetljeća promjena. Mandat policijske misije Europske unije u Afganistanu za jačanje civilne policije i vladavine prava produžen je do 31. prosinca 2014. EU je u 2013. izdvojio 196,5

⁵ https://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/EN/foraff/131181.pdf

⁶ JOIN(2013) 30 završna verzija 11.12.2013.

milijuna EUR za potporu lokalnom razvoju i upravljanju, vjerodostojnim i transparentnim izborima, regionalnoj suradnji Afganistana s njegovim susjedima, razvoju poljoprivrede i policiji.

Nakon što je krajem 2012. u **Srednjoafričkoj Republici (CAR)** izbio novo nasilje, EU je pojačano tražio pomoć partnera. Europska komisija je sredinom kolovoza u okviru Instrumenta za stabilnost donijela program za stabilizaciju u vrijednosti od 10 milijuna EUR kao pomoć u krizi nakon puča. Uslijed nasilja među zajednicama nastala je humanitarna kriza u državi i Komisija je dodijelila 39 milijuna EUR pomoći. EU je također izdvojio 50 milijuna EUR za **Međunarodnu misiju pomoći u Srednjoafričkoj Republici pod afričkim vodstvom (MISCA ili AFISM-CAR)**. Predviđena je daljnja potpora MISCA-i.

Glavna sastavnica opće strategije EU-a za stabilizaciju države bio je Ugovor za izgradnju države za **Obalu Bjelokosti** u vrijednosti od 115 milijuna EUR, kojim je obnovljen autoritet države te promican ukljućivi rast u 2013.

Solidarnost i potpora

Nadalje, EU je najistaknutiji i najvidljiviji donator potpore za tranzicije **Mjanmara** u demokraciju i nastavio je pružati potporu tijekom 2013. Predsjednici Van Rompuy, Barroso i predsjednik Mjanmara U Thein Sein objavili su 5. ožujka Zajedničku izjavu za vrijeme posjeta predsjednika Mjanmara Bruxellesu. Izjava je označila važnu prekretnicu u odnosima između EU-a i Mjanmara jer je u njoj utvrđena vizija za izgradnju dugotrajnog partnerstva i rad na planovima za demokratizaciju, nacionalno pomirenje i gospodarsku liberalizaciju.

U Sveobuhvatnom okviru EU-a za Mjanmar utvrđeni su ciljevi i prioriteti EU-a i država članica za izgradnju dugotrajnog partnerstva i promicanje bliže suradnje s državom. To je zajednički napor kojim su obuhvaćena djelovanja za podupiranje mira, demokracije, razvoja i trgovine.

Povjerenik Piebalgs predložio je u studenome 2013., za vrijeme prve Radne skupine između EU-a i Mjanmara, glavne sektore za razvojnu suradnju s Mjanmarom za 2014. – 2020., koji obuhvaćaju ruralni razvoj, obrazovanje, upravljanje i potporu za izgradnju mira.

PROGRAM SWITCH-SMART

Povjerenik Piebalgs pokrenuo je u studenome 2013. u Mjanmaru program *SWITCH-SMART* (MSP-ovi za okoliš, savjesnost, odgovornost, i transparentnost). Projektom se podupire održiva proizvodnja odjeće „proizvedene u Mjanmaru” i radit će se na povećanju međunarodne konkurentnosti MSP-ova u tom sektoru. Trogodišnji projekt financira se bespovratnim sredstvima EU-a u iznosu od 2 milijuna EUR i cilj mu je smanjiti siromaštvo kroz trgovinu i razvoj privatnog sektora u Mjanmaru.

U **Siriji** je i dalje u tijeku sukob koji također utječe na stabilnost susjednih zemalja, posebno Libanona i Jordana. EU je imao važnu ulogu u održavanju političkog dijaloga sa dionicima u cilju postizanja političkog dogovora u Siriji i preuzeo je aktivnu ulogu u pripremama za mirovnu konferenciju o Siriji (Ženeva II). EU je u 2013. odlučio izmijeniti svoj režim sankcija u korist sirijskog stanovništva i sirijske opozicije te je zadržao pritisak na sam režim. Također je uključio dodatni financijski paket u iznosu od 400 milijuna EUR za 2013. za pokrivanje prioritarnih potreba pogođenog stanovništva u Siriji i regiji. EU i njegove države članice ostali su u 2013. glavni donatori humanitarne pomoći (više od 2 milijarde EUR) za 9,3 milijuna ljudi pogođenih sukobom: gotovo polovica bila su djeca. Europskom pomoći obuhvaćeno je 80 % pogođenog stanovništva.

EU je aktivno podržavao provedbu Rezolucije Vijeća sigurnosti Ujedinjenih naroda o uništenju kemijskog oružja u Siriji i pružio je materijalnu potporu UN-u i misiji Organizacije za zabranu kemijskog oružja (OPCW).

Sirijska djeca kojima je potrebna pomoć

Zahvaljujući potpori EU-a, najmanje 780 000 djece u Siriji, Jordanu i Libanonu, od kojih se mnoga nalaze u izbjegličkim kampovima ili su raseljeni, dobilo je pristup obrazovanju prilagođenom sirijskom kurikulumu kako bi mogli nastaviti sa školovanjem. Oko 10 000 učitelja osposobljeno je za metode poučavanja i pružanje psihosocijalne potpore djeci kako bi mogli djelotvornije podučavati pogođenu djecu i pomagati im.

Djeca mira EU-a: Odjek Nobelove nagrade u budućnosti

Djeca su među najranjivijim žrtvama sukoba. Nakon što je primio **Nobelovu nagradu za mir za 2012.** za postignuća u postizanju mira na europskom kontinentu, EU je novac od nagrade dao za pomoć djevojčicama i dječacima u cijelom svijetu koji nemaju priliku odrastati u miru.

Djeci u Kolumbiji pomoć se pruža u okviru projekta kojim se sprječava novačenje djece u oružane skupine. U Južnom Sudanu sredstva se koriste za pomoć djeci da započnu novi život nakon godina sukoba. U Pakistanu se inicijativom podupire obrazovanje i zaštita djece koja su raseljena uslijed sukoba. EU je u studenome 2013. potvrdio svoju odluku da nastavi s provedbom inicijative „Djeca mira” najavljujući dodatna sredstva za nove projekte u 2014.

Kao vodeći svjetski donatori humanitarne pomoći, EU i njegove države članice odlučno su odgovorili na prirodne katastrofe, oružane sukobe i dugotrajne krize tijekom 2013. Samo u 2013. Europska komisija pružila je pomoć u krizi u iznosu većem od 1,3 milijarde EUR koja je provedena u više od 90 država.

EU je također pojačao napore usmjerene na jačanje otpornosti u zemljama podložnim krizama dovršetkom „Plana djelovanja za jačanje otpornosti u zemljama podložnim krizama 2013. – 2020.” u lipnju 2013⁷.

Tropska oluja Haiyan, koja je pogodila **Filipine** 7. i 8. studenoga 2013., bila je jedna od najjačih ikad zabilježenih oluja. Procjenjuje se da je tom olujom, zbog njezine iznimne jačine i veličine, izravno bilo pogođeno od 14 do 16 milijuna ljudi i uzrokovala je velika razaranja. Ostavila je iza sebe više od 10 000 žrtava. Nakon oluje slijedio je potres jačine 7,2 stupnja po Richteru koji je pogodio Filipine u listopadu i uništio kuće i izvore zarade za oko 350 000 ljudi.

EU je brzo reagirao i donirao oko 43 milijuna EUR hitne humanitarne pomoći kao potporu u ranim naporima za oporavak i obnovu. Pomogao je osigurati nesmetan prelazak s neposrednog upravljanja krizom na ponovnu izgradnju ljudskih života. Područja intervencije uključuju obnovu vode i sanitarnih uvjeta, popravke mreže za opskrbu električnom energijom, osnovne zdravstvene usluge, pomoć za život, sklonište i popravak infrastrukture kako bi se osigurala njezina veća otpornost na buduće tajfune ili potrese.

⁷ SWD(2013) 227 završna verzija, 19.6.2013.

EU je tijekom 2013. nastavio u potpunosti sudjelovati u naporima za olakšanje političke i gospodarske tranzicije. Posebno je sudjelovao u rješavanju problema sve dublje polarizacije u Egiptu. Pomoć EU-a **Egiptu** revidirana je zbog nasilja koje je izbio nakon svrgnuća predsjednika Mohammeda Morsija. Vanjska razvojna pomoć EU-a sada je usmjerena na socioekonomski sektor i uglavnom se pruža ljudima kojima je najpotrebnija i civilnom društvu.

Europska susjedska politika (ENP) osnova je za uspostavu područja blagostanja sa susjedima EU-a putem pojačanog političkog udruživanja, gospodarske integracije i bliskije suradnje. EU je u 2013. nastavio ulagati napore u potporu i poticanje demokratske tranzicije u regiji i ukupno je, dao na raspolaganje oko 1,3 milijarde EUR u novim obvezama. EU je i dalje najvažniji trgovački partner gotovo svim državama u susjedstvu.

Ostvaren je značajan napredak u provedbi Istočnog partnerstva u 2013. Sastanak na vrhu Istočnog partnerstva u Vilniusu u studenome označio je prekretnicu u odnosima EU-a s našim najbližim istočnim susjedima. Dovođeni su pregovori o Sporazumima o pridruživanju, uključujući o Dubokim i sveobuhvatnim područjima slobodne trgovine (DCFTA), s Republikom **Moldovom** i **Gruzijom** i ti su Sporazumi parafirani.

Odnosi s **Ukrajinom** u 2013. bili su usmjereni na pomaganje državi da ispuní uvjete za potpisivanje Sporazuma o pridruživanju, uključujući o Dubokim i sveobuhvatnim područjima slobodne trgovine (AA/DCFTA). Ukrajinska vlada objavila je krajem studenoga svoju odluku o obustavi potpisivanja AA/DCFTA-a. Međutim, tijekom godine ostvaren je značajan napredak. Isplate sredstava za programe potpore iz proračuna, koje su bile obustavljene zbog zabrinutosti oko upravljanja javnim financijama, konačno su ponovno započele zbog pozitivnih pomaka koje su ostvarile ukrajinske vlasti. EU je posvećen podupiranju gospodarske i financijske stabilizacije Ukrajine kroz podupiranje civilnog društva i razvoja privatnog sektora.

U okviru pristupa utemeljenog na poticajima, novog Europskog instrumenta za susjedstvo, koji je jedan od ključnih vidova obnovljene politike susjedstva, EU-u će se omogućiti povećanje potpore partnerskim državama koje stvarno provode duboku i održivu demokraciju, uključujući poštovanje ljudskih prava, i dogovorene ciljeve reforme.

Milenijski razvojni ciljevi i ostalo – Dostojan život za sve, posvuda

Pokazalo se da je 2013. ključna godina za oblikovanje globalnih rasprava o okviru nakon 2015. Europska unija i njezine države članice i dalje imaju ključnu ulogu u raspravama o razvojnem okviru koji će naslijediti Milenijske razvojne ciljeve (MDG) nakon 2015. Komisija je u veljači 2013. objavila svoju komunikaciju „Pristojan život za sve”⁸, u kojoj je prikazala predloženu viziju EU-a za okvir nakon 2015., odnosno, iskorjenjivanje ekstremnog siromaštva do 2030. uz osiguranje održivog razvoja planete te iznijela plan za ostvarenje tog cilja.

Tom je vizijom postavljen temelj za stajalište EU-a nakon 2015. i pokrenute su rasprave u Europskom parlamentu. Osim toga, u kontekstu Ujedinjenih naroda, ta se vizija odražava u izvješću Visokog panela UN-a, čiji je član bio povjerenik Piebalgs, i u dokumentu koji je nastao kao rezultat posebnog događanja o MDG-ovima u Općoj skupštini UN-a u New Yorku u rujnu. U tom je dokumentu, koji su potvrdili svi čelnici država i vlada, iznesena opća

⁸ COM(2013) 92 završna verzija, 27.2.2013.

suglasnost o potrebi za jedinstvenim i usklađenim planom za iskorjenjivanje siromaštva i održivi razvoj.

Komisija je 23. rujna objavila nove rezultate o doprinosu EU-a globalnoj borbi protiv siromaštva⁹ između 2004. i 2012. Rezultati su zadivljujući. Činjenica je da se sredstvima EU-a pomoglo u smanjenju globalnog siromaštva i da se pružila potpora MDG-ovima i na taj način poboljšao život milijuna ljudi. Na primjer, zahvaljujući vanjskoj razvojnoj pomoći EU-a od 2004. omogućen je pristup pitkoj vodi za više od 70 milijuna ljudi (više od ukupnog stanovništva Francuske), 14 milijuna djece moglo je pohađati u osnovnu školu, a više od 46 milijuna ljudi dobilo je pomoć kako bi mogli osigurati sigurnost hrane.

Inicijativa EU-a za MDG-ove

Na globalnoj je razini do 2010. ostvaren velik napredak u području MDG-ova. Međutim, deset godina nakon što su dogovoreni, mnoge su države još uvijek daleko od ostvarenja nekih MDG-ova. EU je stoga pripremio novu inicijativu za MDG-ove u 2010. stavljajući na raspolaganje sredstva na temelju potreba i rezultata u iznosu od 1 milijarde EUR. Od toga je 700 milijuna EUR usmjereno na većinu zaostajućih MDG-ova, kao što su glad, zdravlje majki i smrtnost djece, a 300 milijuna EUR dodijeljeno je državama koje su ostvarile dobre rezultate u provedbi pomoći. Do danas se inicijativom EU-a za MDG-ove financiralo 70 projekata u 46 država.

Osim toga, kao dio napora za ostvarenje MDG-ova i u okviru globalne borbe protiv siromaštva, ostvaren je velik napredak u borbi protiv HIV-a, tuberkuloze i malarije. Procjenjuje se da se do kraja 2013., zahvaljujući bespovratnim sredstvima isplaćenim više od 140 država iz Globalnog fonda za borbu protiv te tri bolesti, osiguralo antiretrovirusno (ARV) liječenje AIDS-a za više od 6,1 milijuna ljudi, otkriveno je i izliječeno 11,2 milijuna ljudi s novim slučajevima zarazne tuberkuloze, a obiteljima je za sprječavanje malarije osigurano je više od 360 milijuna mreža natopljenih insekticidima. Međutim, milijuni ljudi još su u opasnosti od zaraze. Zbog toga je EU na kraju 2013. najavio da će povećati svoje doprinose Globalnom fondu na 370 milijuna EUR u razdoblju 2014. – 2016.

Dani europskog razvoja

Okvir nakon 2015. i Komunikacija „Pristojan život za sve” također su bili glavne teme Dana europskog razvoja (EDD) 2013. koji su održani u Bruxellesu u studenome 2013. Na ovom se godišnjem događanju okupljaju donositelji politika, civilno društvo, istraživačke organizacije i privatni sektor iz razvijenih zemalja i zemalja u razvoju kako bi raspravljali o najvažnijim pitanjima razvoja. Događaj u 2013. nije bio iznimka i na njemu se okupilo više od 5 500 ljudi.

⁹ http://europa.eu/rapid/press-release_IP-13-852_en.htm

Građani EU-a: pomaganjem zemljama u razvoju pomažemo i sebi

U posebnom istraživanju Eurobarometra provedenom za Dane europskog razvoja u Bruxellesu 26. i 27. studenoga, 66 % građana EU-a složilo se da bi borba protiv siromaštva u zemljama u razvoju trebala biti jedan od glavnih prioriteta EU-a. Gotovo sedam od deset ljudi (69 %) smatralo je da je pomoć zemljama u razvoju dobra i za EU i za njegove građane.

Pogled u budućnost

EU će u 2014. i dalje nastaviti s provedbom Plana za promjenu i povećat će utjecaj razvojne suradnje EU-a.

Postupak programiranja instrumenata za vanjsko djelovanje i Europski razvojni fond zasnivat će se na ključnim načelima Plana za promjenu. Poziv na snažniju ulogu privatnog sektora u Planu za promjenu u cilju postizanja uključivog i održivog rasta bit će oblikovan u praktične prijedloge u obliku Komunikacije Komisije koja će biti predstavljena u prvoj polovini 2014.

Osim toga, u Planu za promjenu EU se poziva da prijeđe na pristup utemeljen na pravima kako bi se ljudska prava i upravljanje uzeli u obzir kao uvjeti za omogućavanje napretka, razvoja i osnaživanja ljudi. U skladu s time, Komisija će raditi na sustavnom uključivanju načela i standarda ljudskih prava i njihovog ostvarivanja u cijeli postupak razvoja.

U 2014. nastaviti će se raditi na povećanju učinkovitosti i djelotvornosti razvojne suradnje putem bolje koordinacije, usklađenosti politika i odgovornosti. U tom pogledu bit će dovršen razvoj okvira rezultata EU-a i nastaviti će se zajednički postupak programiranja EU-a.

Europska unija i njezine države članice i dalje će ustrajati na postizanju svih MDG-ova prije ciljnog datuma u 2015. te će imati konstruktivnu ulogu u globalnom procesu oblikovanja okvira nakon 2015. u cilju ostvarivanja daljnjeg napretka.

Sve u svemu, čini se da će 2015. biti ključna godina za razvoj. S obzirom na to, Parlament i Vijeće skoro su na kraju 2013. donijeli odluku da 2015. nazovu „Europskom godinom razvoja”. To bi bila jedinstvena prilika za Europsku uniju da obavijesti svoje građane o dodanoj vrijednosti razvojne suradnje EU-a i da pokaže rezultate koje je EU već ostvario. Pritom se može istaknuti jedinstvena sposobnost EU-a da iskoristiti zajedničke snage svojih država članica u borbi protiv siromaštva i poticanju razvoja, mira i blagostanja u cijelom svijetu te da u budućnosti ostvari još bolje rezultate.